

BIBLIOTEKA
SHTETIT

81H-1

5 86

Apostol Duka

**VRAPI
I STINËVE**

poezi

81H-1
D 86

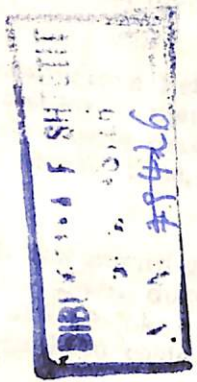

Apostol Duka

RAMAZAN VONCA

VRAPI I STINËVE

poezi

12157

721

SHTËPIA BOTUESE «NAIM FRASHËRI»

MEDITIM NGA VENDROJA

Ëndrrat, emocionet ecin në vendrojë
porsi zogi të bardhë, të dashur, të butë,
më ulen mbi supe e më ledhatojnë,
nëpër krahë muzgjesh nata rend mbi fushë.

Qëndroj në vendrojë i gatshëm, i qetë,
toka-nënë gjoksin ul e ngre pareshtur;
o moj tok' e dashur, ç'fjalë po më flet
gjoksi yt i valë, me thesare veshur?

Nata pranverore flet me ligjërime,
gjithë dashuritë ulen pranë meje,
gjithë dashuritë derdhin vezullime
përmbi armën time, në zemër, në deje.

Po cilit, kur ndenji gati në vendrojë,
ditën apo natën, duke vigjëlur,
nuk iu duk se toka i foli me gojë,
kush nga këto çaste nuk u mrekullua?!...

NJË URIM NË MALE

Kur edhe ti në këtë jetë,
yt atë ishte nëpër male,
midis ushtarëve të thjeshtë
jepte komanda e sinjale.

Kur, mes sinjaleve të sertë,
erdhi një frazë e gëzuar,
thonë se edhe malin e blertë
yt atë e ka përqafuar.

Dhe thirri, gjithë në një gojë,
toga e hapur në variant:
«Gëzuar edhe të na rrojë
ky djali yt, o komandant!...»

Dhe ecte jeta tërë vrulle,
si lumë në rrjedhën e saj,
kudo po çelën lule
dhe trëndafila, ishte maj...

VOGËLUSHJA TEFTA

Vogëlushja Tefta, me sytë ngjyrë ulli,
që e ka zërin si cicërima e dallëndyshes,
sheh yllin tim, e prek me dashuri
dhe kokën vë në prehërin e gjyshës.

Ç'më thua, vogëlushe, me syt' e tu të zes,
ç'më flet me zërin tënd si cicërimë,
një det me ngazëllime në syt' e tu ç'u ndez
dhe në buzë kaq lule ç'të mbinë?...

Ti do të rritesh, se vitet kalojnë,
do të takohemi sërish të dy,
pastaj, të përmalluar, do kujtojmë
lulet që na buluan nëpër sy.

Dhe kështu, të dashur, të pafajshme,
të takofsha, vogëlushja Teftë,
si një urim të bukur për të ardhmën,
të bëri xhaxhi oficeri këtë vjershë:

VRAPI I STINEVE

Fshatirim, i ngritur,
thellënjëlugine,
e pret i djersitur
ardhjen e çdo stine.

Çdo stinë, çdo maaj
ka këngën e vetë,
asnjë si e huaj
tek në nuk troket.

Jë, erdhi pranvera,
çapkënia e blertë,
fushave të gjera
bari përkëdhelet.

Zhurmojnë burimet
në lugjë e pyje,
çiftet, në takime,
numërojnë yjë.

Pemët çelin lule,
zemrat dashuri,

nëpër vargje ulet
një motiv i ri...

Seç na erdhi vera,
pemët u ngarkuan,
dhe balukeprerat
na u zbukuruan.

Kuqëlora te pema
molla e qershia,
qeshet në pelena
si pëllumb fëmija.

Si bark i argjendte
drapëri në ara,
ku buçet një këngë
për korrijet e mbara.

Makina e shirjes
përpin duaj gruri
dhe këngët e thirrjet
gëzojnë dhe gurin...

Vera fluturoi
e na erdhi vjeshta,
zverdh në degë ftoi,
rrushin e pjek vreshta.

Sjell aq shumë ngjyra
kjo vjeshta, piktore
dhe qeshet natyra
si nënë pjellore.

Sjell ditë me diell,
bollëk në prodhimet,
por zogjtë në qiell
nisin shtegëtimet.

Dhe kjo do të thotë;
iku vjesht' e dytë,
vjen dimri i ftohtë,
bora të lbyr sytë.

Dimri shfryn bulçitë
viseve të gjera,
varen nga çatitë
akujt, si gjilpëra.

Le të fryjë erë,
fshati është' i qetë,
në vjesht' e në verë
vuri zahiretë.

Dhe pse ka jehona
e rrufe në qiell,

katër stinët tona
në i kemi diell.

Vlon puna mes erës,
me këngë, shakara,
fëmija i verës
flet fjalët e para.

Cicërim e mitur —
si zë laureshe,
mötivi i rritur
se ç'na u bë vjershë...

Mbledhja e rinisë
është e vështirë
është e rëndësishme
është e nevojshme

Është e rëndësishme
është e nevojshme
është e rëndësishme
është e nevojshme

Është e rëndësishme
është e nevojshme

Ti kompozon tani për dashurinë,
për jetën, për lavdinë partizane,
s'ka më mjerim, më s'dridhet mbi violinë
me pikëllim një melodi cigane.

Ti hedh në letër melodi e nota
dhe unë këta vargje po i thur
për ty, që mund të thurje edhe shporta,
i ulur rrëzë shelgjesh, si dikur.

MORE TROK I KALIT TË PËRHIMË!

More trok i kalit të përhimë,
ç'lajme valle po na sjell nga larg,
përmbi ballë të ulin shamitë
a t'ia nisim vallës më të zjarrtë?

More trok i kalit të përhimë,
me krifën lëshuar nëpër erë,
mos u vranë burrat në luftim,
mos u mbushën malet me asqerë?

More trok i kalit të përhimë,
që na sjell një lajmëtar nga larg,
mbrapa teje mos vijnë hordhitë,
në të tjerë kuaj, varg e varg?...

Trok i kalit ndalet në kalldrëme,
gratë nxjerrin kokat nga frëngjitë,
një kalorës, ngjeshur me takëme,
duket mes pishtarëve me dritë.

Kali zë lëpin me gjuhë shkumët,
lajmëtari flët e bubullin:

«Në luftime mbetën burra shumë,
po fitoi Gjergji mbi hordhinë...

Mos i ulni përmbi sy shamitë,
dhe kërceni vallen me gazmore,
ndizni zjarr e drita në frëngjitë,
iku larg asqeri me tabore!...»

Dre këllite shqipja në dritë,
kollëpandur me pëngë:
O bij e bijt, sot ç'na bërtit,
fajinim po na mbyl me fletë...

Kastaj tre pulle shpëtan rëditë,
dhe kops nga pulit në pëllë,
misi një farkëtar të mallë,
mbi shqipëri qëndron një yll.

E SHKRUAR NË PRILL

Dyzet e ca vite më parë
kjo ditë nxinte porsin nata,
shkeleshin troje e ugarë,
kanosej shqipja nga sëpata.

Dyzet e ca vite më parë
atdheu u thërriste bijve,
si gjarpër, mbreti tradhtar
i vidhej tokës, tej kufijve.

Dhe klithte shqipja anë detit,
ballëqendisura me plagë:
«O bij e bija, sot ç'na gjeti,
fashizmi po na mbyt me flakë!...»

Pastaj tre prille shkuan radhë
dhe koha, nga prilli në prill,
rriti një farkëtar të rrallë,
mbi shqipen qëndisi një yll.

Plot me rropama, si tërmeti,
buçiti thirrja e Partisë
dhe ndien malet, qiejt, deti,
të afërt erën e lirisë.

Liktor, sèpata, kryq i thyer,
fashizëm, mbret e tradhtar,
me turp nga shqipja u mbërthyen,
nga grushti ynë proletar..

Sot vijnë prille të gëzuar
dhe ikin, por në ta gjithkush
kujton të premtën e trishtuar
dhe urrejtja djeg si prush.

Kaq e natyrshme kjo urrejtje,
kaq njerëzore dhe e thellë,
u ngjiz në vitet plot përpjekje,
që na lartuan si kështjellë.

Kaq tokësore dashuria
nuk lulëzoi n'asnjë vend,
përjetësisht këtu liria
mbi çdo gur e shkrep u gdhend.

75121

KROI I KALLOGRESË

*Rrugës për në fshatin tim është
një çezmë që i thonë Kroi i
Kallogresë.*

Rrjedh e derdhet shtruar; i argjendtë,
rrjedh e zhduket zalleve me nge,
këtu vdiq, thuhet në legjendë,
shamizeza grua, kallogre.

Këtu mbeti kallogreja, thonë,
si një yll, që zhduket në mëngjes,
krua bënë njerëzit më vonë
dhe i thanë Kroi i Kallogresë...

Kroi rrjedh e dridhet si fëmijë
dhe kushdo që shkon në ato vende
ulet, sikur don aty të pijë
dhimbjen e përmallur të një zemre.

FILLIM DASHURIE

Diçka kam marrë sonte nga qyteti
dhe nuk e di pa thënë ç'më ka mbetur,
sikur vrapojnë brigjeve të detit
dy sy, dy fjalë, një premtim i heshtur...

Të përshëndes, qytet, përzemërsisht,
diçka e re po më troket në zemër,
kur prapë të rikthehem, natyrisht,
për ndjenjën time do ta gjej një emër...

PRANË VALËVE

Deti brigjet i godet me valë,
errësira shtrihet e pafund,
ti pranë meje rri e s'flet një fjalë
flokët er' e detit t'i përkund.

Un' dorën nëpër flokë kaloj kot
dhe nis e them ca fjalë të stërthëna;
të them se nata paska yje plot
dhe qelibar në qiell ndritka hëna...

Por ti e di pse ndrit aq bukur hëna,
siç di se nata mund të ketë shqotë,
po ndjenjat edhe zjarrin që fshih zemra,
në këto çaste, ç'fjalë mund t'i thotë?

Deti dërgon stërkala përmbi ne,
një këngë të stërllashtë deti nis,
e mira ime, si një valë je,
që dashuri e këngë nanuris.

DITËN E BETIMIT

Që ditët tona të jenë të 'bardha
dhe në qiell të mos ketë re,
që të mos bjerë kurrë mbi ty nata,
të gjithë sot betohemi, Atdhe!

Që asnjë rrudhë ballit të mos kesh'
që të mos kesh' në flokë asnjë thimjë,
betohemi, mbi hasmin si rrebesh
do derdhemi, ngado që të na vijë!

Sa herë të na ngresh ti në alarme
ditëve e netëve të vona,
më fort, Atdhe, do t'i shtrëngojmë armët
nëpër alarmet dhe marshimet tona!

MË KISHTE MARRË MALLI PËR USHTARËT

Dhjetë ditë ndenja në vendlindje,
këmbëkryq u shtrova me fshatarët;
të dhjetën ditë rashë në mendime,
më kishte marrë malli për ushtarët.

Dhe s'shkova nëpër ara e korije,
më bëhej se era rrëzë shpatit,
vinte që nga larg, si një borije,
për të sjellë zhurmat e repartit.

Ajo er' e largët po më ftonte,
fluturuan pushimet e mia...
Me vështrimin tej në horizonte,
kërkoja vendin ku rri bateria.

Vështrimi im, i qartë e i ndezur,
përpinte rrugët, malet e ugarët
dhe thoshte: «Ti që dukesh i shkujdesur,
si të mori malli për ushtarët?...»

MIRUPAFSHIM, KOMISAR!

Pra, mirupafshim, komisar!
Do të takohemi sërish, në ballë
kështu, të thjeshtë, si ushtarë,
kalitur mes vështirësish.

Dhe në çdo hap, ku na fton jeta,
ne do të ndiejmë dorën tënde;
që shpesh, marshimeve të sarta,
na çlodhi si një dorë nëne.

atë ditë kur erdhe nën shtet
në dorën tënde të shtet në shtet
si shpesh tënde tënde me shtet
si shpesh tënde tënde me shtet

ERË MALI

Erë mali, erë e trazuar,
fillad i dashur i vendlindjes sime,
vjen nga larg, si këngë e gëzuar
dhe më sjell të dashurat kujtime.

Erë mali, që më deh si vera,
gjer këtu më solle fëmijninë,
kur barisja mbas tufës me shqerra
duke mbledhur çaj e trëndelinë.

Erë mali, gurgullimë jete,
me asgjë në botë s'të këmbej!
Ndonëse jam banor nëpër qytete,
Ë më ndjek, moj erë, gjithandej...

BALADË LABOVITE

O Labovë, moj Labova ime,
ku të vanë ca nga djemt' e mirë,
rritur nëpër vite me thërrime,
me përshesh me dhallë e shëllirë?

Mbetën tej, në Borsh e në Delvinë,
rrugëve të luftës na u vranë,
janë larg, në Durrës, në Prishtinë,
bijt' e nënës, trimat partizanë.

Po nga malet djemtë prapë vijnë,
që nga malet zbresin si dhëndurë,
këngët nëpër gryka oshëtijnë:
«O Labova plakë, gurë, gurë!...»

Vijnë trimat gjer në ditët tona,
vijnë nëpër muzgje e agime,
gjithë rrugët mbushen me jehona,
si në vitet mbushur me luftime.

Dhe kërcejnë valle poshtë rrapit,
sup më sup me ne shtrënguar rrinë,
rrap' i lashtë në qendër të fshatit
nga gëzimi qesh e fëshfërin.

Dhe këndojnë këngët labovite,
si vargan i bukur me dasmorë,
gazi nëpër maja zbretje ngjitet,
djemtë që nga larg bëjnë me dorë.

Nënë, moj e dhëmshura Labovë,
ç'mall të largët fshehur mban në gji,
djemtë zbritën nga malet me borë
dhe të erdhën prapë në shtëpi...

Ti, që larg ke nisur kurbetçinjtë
me brenga e dhimbje kraharori,
nesër do të rritësh dhe kallinjtë,
do të ndiesh dhe zhurmat e traktorit.

Ndaj, mos belbëzo kështu, rrugicë,
këngën tënde e kemi në gjak,
ti dikur na nise në çdo vis
dhe për jetën na u bëre prag.

Ndaj, ngado që vajtëm e që shkuam,
ti nga zemra kurrë s'na je ndarë
dhe, për asnjë çast, nuk e harruam
ku e hodhëm dje hapin e parë.

M U Z G

Iku dita tërë diell,
erdhi muzgu ngjyrë alle,
u var në një skaj në qiell
hëna porsì portokalle.

Vajzat me shamitë borë
erdhën nga punët e fushës,
ç'u ndrin drapëri në dorë,
si gjerdani që ndrin gushës.

Po zbresin tufat nga shpatet
veshur me rroba jeshile,
u mbushën rrugët e fshatit
plot me këmborë e zile.

U mbush fshati me aroma,
zhurmëron nata lirike,
trak e trak, kudo në dhoma,
ndizen dritat elektrike.

Rrjedhin ujërat e gurrës,
lodron drita mbi qerpikë,
tej, në vatrën e kulturës,
ndihet një fizarmonikë.

Përmes yjeve, pëpritur,
flakërin një meteor,
këtë natë, i djersitur,
buzëqesh fshati gazmor.

Nat e bardhë fshatarake,
muzg i bukur me muzikë,
si një hije fluturake
rrëshqet mbi malet epikë.

XHA ALIU

Ç'endesh nëpër rrugë i hutuar,
xha Ali, i miri xha Ali?..
Cigarja mes buzëve harruar,
thellë syve vështrimi t'u mpi.

Xha Ali, ç'të ndodhi kaq papritur,
kush të mbushi sot me zemërim?
Ai sheh nga unë i habitur
dhe gjëmon me duf: «Vëllai im!...

Vëllai sot më bëri politikë,
më foli për norma e parime
dhe pastaj ma preu: — S'bëhet! Pikë!..
O bir, sot më qëlloi pushka imel!...»

Ulem tok me malësorin plak
dhe dëgjoj, mes fjollave të tymit:
«Për mbesën jam bërë zemërak,
s'i japin të drejtën e studimit.

Nuk e paska mesataren, thanë,
seç ka dalë një rregull i ri!
Po unë nesër nisem për Tiranë,
them të qahem lart, në qeveri...».

Si ta bind me fjalë xha Alinë
e t'i them se s'ka fare të drejtë,
si t'i flas për mbesollen e mirë,
që e ka të dashur e të shtrenjtë?

Si t'i them: «Ti fajet i ke vetë,
tok me mbesën që nuk ka mësuar,
ndonëse shumë pate qejf
ta bëje mjeke të mbaruar...»

Si t'i them: «Xhaxha, mos u mërzit,
një ëndërr e vockël ka dështuar,
do ta shohësh mbesën ti një ditë,
patjetër, mes shoqesh të dalluar.

Do të të kujtohet dhe kjo ditë
e do të shqiptosh ashtu, ngadalë:
— S'kishte faj vëllai «me poezitë»,
po i shkreti, «krimbi» personal...».

Po xha Aliu është plak i mirë
dhe kot njeriu nuk i mban mëri,
le të shohë sot me sy të mpirë
i lënduar keq në burrëri.

Po xha Aliu s'është qaraman
dhe për këta ka shumë nëveri,
ndaj nesër s'do të shkojë në Tiranë
për t'u ankuar lart, në qeveri...

Ndërsa pimë tok duhan të sertë,
mendoj për ca që i mundon dëshira
për ta ngritur zërin gjër te retë,
mbi «gabime» e «padrejtësira»...

VËSHTRIMI I NËNËS LABOVITE

*Ish-delegate në Kongresin I të
BGASH-it.*

Ti erdhe në Berat nga fshat' i largët
për të kujtuar prapë ato vite,
ç'gëzim lodron në syt' e tu të lagët,
e shtrenjta nënë labovitel...

Kaq e mallëngjyer ç'je, moj nënë,
mos t'u kujtuan vitet e rinisë,
mos sjell ndër mend një shoqe, që ka rënë
kur vinit në Berat prej Lunxhërisë?

Sërish mungojnë shoqe nga të luftës,
(nga çdonjëra ruan një kujtim...),
për to në fshat ke mbledhur ti një tufëz,
ta vësh atje ku rrinin me nderim.

Me mijra buzëqeshje Berati derdh mbi ju,
që, si dikur, në gji i keni ardhur,
vështrimi yt i ngjan një qielli blu,
vështrimi yt — përjetësisht i dashur...

USHTARI ME CULË

Te ne ai erdhi një mëngjes të hirtë,
duke shkelur rëndë mbi gurët e lashtë,
si një grykë pushke, nga trasta e dhirtë,
cula labe tytën e kish nxjerrë jashtë.

Dhe na the se culën, nga motet të nxirë,
nga ku rrjedh e ëmbël melodia labe,
ia la si dhuçatë gjysh' i tij i mirë
bariu me shark e me krrabë thane.

I kish rënë gjyshi culës nëpër vite,
me të kishte qarë brenga edhe halle,
mallkimi i tokës që nga cula dilte
duke gurgulluar, si uji në zalle.

I ra gjyshi culës kur krisi stuhia,
se atë e mbante tok me pushkën pranë,
në tingujt e saj rridhte trimëria
dhe gjëmonte thirrja: «Forca, djemtë tanë!...»

Pastaj gjyshi culën, nga motet të nxirë,
ia dhuroi nipçes, kur u nis ushtar,
sa herë të kishte mall për Labërinë
le të ulej nipçja, t'ia thoshte me zjarr.

Kur erdhi ai, në malet e lartë
tingujt u shpërndanë si një përshëndetje,
rrodhi që nga cula, e thinjur, e zjarrrë,
kënga stërgjyshore, që nuk njohu vdekje.

KUR LIROHEN USHTARËT

Dikush prej tyre
shkroi,
një emër qyteti me ngut, një ditë më parë
verior
një tjetër shtoi, në fletë kartoni të thjeshtë;
pëstaj:
nga pemët po binin «Jemi përjetë ushtarë...»,
ngadalë
ca gjethe, që fundi i vjeshtës.

Ja ndarja...
(E rëndë, vëlla!...),
në sy një vështrim i përmallur...
Ç'kujtime që mbetën këtu,
sa vende,
sa njerëz të dashur,
nga gjokset tona,
si fllad,
po fryn e menduar një këngë.

Mbi spond të makinës,
papritur,
një lot i pabindur,
u ngjit për një çast komisari,
si vesë,
i ndrit papushim në qerpikë
dhe mallëngjimi pushton
çdo sy
e çdo zemër ushtari.
U ndezën motorët
me zhurmë;
u nis dhe makina e fundit,
mes zhurmës dëgjohen të qarta
dy fjalë:
«O bij, udhë e mbarë!...».

BISEDE ME TIM BIR

Kur linde, blova nëpër mend
emra, strofa e fragmente;
në to rrinte imazhi tënd
si një burim i pasur jete.

Po nuk rimova asnjë fjalë
edhe pse kam një dell poeti,
akoma ti ishe i valë
dhe klithje te materniteti.

Vallzonin në çdo varg e rimë,
si zogj të bukur, dy-tri fjalë,
një lajm i shkurtër, një urim:
«Tani u bëre dhe me djalë...»

Më dehu ai lajm i mirë
dhe s'e fillova vjershën fare,
s'kish poezi më të arrirë
nga ato fjalë lajmëtare.

PËR GJAKÛN E SHOKËVE!

E bëmë në luftë këtë be të madhe,
kur barutin trimat e hanin me dhëmbë,
dhimbja për të rënë rëndonte sa malet
dhe malet, nga dhimbja, ngriheshin në këmbë.

E mbartëm në vite këtë be të rëndë,
lindur në beteja, mbi shokët e vrarë,
përsëri e mbajmë ashtu siç e bëmë,
gjakun po e shkele, quhesh tradhtar...

BALADË PËR HAKI FEJZON

Janë mbledhur shokët
në festën e madhe,
të kërkojnë ty,
po ti je në male.

Po ti je në udhë,
s'mund të vish te shokët,
er' e maleve
ëmbël të kreh flokët.

Ti ke mbetur tutje,
në rrugën e gjatë,
si një yll i ndezur
dhe ditën, dhe natën.

Të mundojnë plagët,
ne e dimë mirë,
të ngrihesh nga toka
e ke të vështirë.

Por asnjë merak
s'duhet të të mbetet,
shokët t'i mbaruan
gjithë amanetet.

Ecën Shqipëria
rrugëve me dritë,
një uzinë kromi
po bën Mati yt.

Një brez i shëndetshëm
rritet në liri
dhe kujtimi yt
në zemër i rri.

Ky kujtimi yt
i dashur, i shtrenjtë,
gurgullon në festa,
na ulet në këngë...

Burrel, 31 korrik 1976

POLO BEZHANI

Thonë se ke rënë në Himarë,
kur kishin lidhur portokajtë kokrra,
mes portokajsh ta hapën shokët varrë,
ndërsa po ulej dielli mbi kodra.

Re vërtet, po mbrëmjeshe e mëngjesesh,
ngarkuar me aroma portokalli,
vjen këtu, ku rritet bari ledhesh,
vjen te ne, se të ka marrë malli.

Re vërtet, po vjen te ne përherë,
bujk i mirë, komisar i rreptë,
supit duke mbajtur maliherë,
ngjitesh, ngjitesh kodrave përpjetë.

MESAPLIKU

Këtu ngjajnë malet porsì karakollë,
këngë trimërie ka lënë çdo shekull,
gjithandej natyra, me shije të hollë,
ka gdhendur veç male me kokën në mjegull.

Rrallë mund të gjesh një varg a histori
pa luftë e krisma, pa dramacitet,
këtu, nëpër shekuj, fjala burrëri
sa toka dhe malet ka pasur pushtet.

Njerëz edhe këngë — fragmente lavdie,
i ashpër ky vend, djep për vetëtima,
që me pushkë shkroi faqe historie
dhe i rriti brezat të mençur e trima.

Dje u ngrit në luftë edhe bëri emër,
gjakun edhe bukën fali bujarisht,
tradita e lashtë, mbujtur në çdo zemër,
kohës i qëndroi gjithnjë trimërisht.

Strehët dhe kasollet ia zhuritën flakët,
ç'bij e bija bëri theror për lirinë?...
Lumi i Shushicës, që u lau plagët,
me të kuq e ngjeu dendur kaltërsinë...

Sot një tjetër këngë këndon Mesapliku,
lule çeli jeta në të gjitha malet,
atje ku gjëmuan topi e belgjiku,
puna dhe gëzimi bashkë hedhin valle.

Dhe ndrit historia, në sy e në ballë,
gjëmon historia nga shpati në shpat,
fshatrat rreth Shushicës, si gjerdan i rrallë,
në kurrize malesh rriten, hedhin shtat.

Pleqtë shohin shpatet, që bien si thika,
dhe thonë diçka që i ngjan legjendës:
«Këtu, ku u rritën astritët me pika,
janë rrënjët tona, janë edhe degët...»

Dhe zgjatet legjenda në dasma, gëzime,
ku çdo mesaplikas ngre e pi dollinë
dhe me shpirt ia thotë labçes plot gjëmime:
«Ta kemi Enverin, ta kemi Partinë!»

V E N D L I N D J A

poemë

Ka vitet që ika në vise të tjera,
po fshatin sërishmi e njoh me pëllëmbë,
e di ku shpërthen më e qeshur pranvera,
për bisqet e njomë në zemër më dhemb.

Ka vite që s'rend këmbëzbathur mbi pluhur
dhe s'ndjek nëpër çerdhe çapkën harabelat,
s'i nduk bishtalecat më fqinjës së bukur,
vëllaqkos së vogël s'i shkul kaçurrelat.

Pa prapë i dua rrugicat me baltë,
të ngushtat rrugica me gurë e zall,
që koha, si rrudha, i gdhëndi me daltë,
(sa bij këto rrudha përcollën me mall!...)

Po prapë i dua shtëpitë e bardha
dhe gurët e lashtë me pamje të sertë,
ditarët e heshtur, pa shkronja e data,
ditarët e gurtë, pa fjalë e fletë.

Sa këngë kurbeti kënduan shtëpitë,
sa vaje u drodhën këtu me të qarë,
sa pragje vajtuan për burrat e bijtë,
kur thanë pa zë: «O bij, udhë e mbarë!...»

Fshatarët e mi, me hije të rëndë,
që dhimbjen e kishin të thellë, të madhe,
brenat dhe dertet i derdhën në këngë
dhe dufin e shpirtit e derdhën në valle.

Fshatarët e mi të fortë, të rreptë,
në hatulla mbanin dyfekë të vjetër,
në hatulla fshihnin sa ballë fishekë,
si një amanet të pashkruar në letër.

Një ditë dyfekët i nxorën fshatarët
dhe lanë përgjysmë përsheshin me dhallë,
dhe pragjet sërishmi thanë: «Bij udhembarë!»,
dhe pyetën nënat: «A vijnë më, vallë?...»

Disa nuk u kthyen tek pragjet e nënat,
në shtigje lufte u rrëzuan si plepa;
për ta flasin shokët, për ta flasin këngët
dhe lapidarët që zbardhin në shkrepë.

Shtëpitë e fshatit u bënë gërmadhë,
me gurë e murë të nxirë nga zjarri,
mes tymit e flakës, si shpresë e bardhë,
dëgjohej: «Po vjen dalngadalë behari...»

Dhe këngët e vallet s'u tretën në shkumb,
çdo gur, si një predhë u bë për armiqte,
u bë për armiqte çdo këngë një plumb
dhe grykat buçitën: «Do vijë një ditë!...»

Fshatarët e mi të mirë, të heshtur,
lirinë e deshën të plotë, të gjerë,
jo lule të brishtë, gëmushave fshehur,
po flamur që palët shpalos nëpër erë.

Dhe liria vërtet u erdhë e gjerë,
u mbushi zemrat, u mbushi shtëpitë
dhe labçja u derdh nëpër male paprerë,
si flutur u drodhën në vallë-shamitë.

Kështu pra liria në djep më përkundi,
në djep m'u këndua një ninull e lirë,
pranvera në sy trëndelinë më shkundi,
si nënëz e dashur, si nënëz e mirë.

Nanaja më foli për djemtë e bukur
që iken e mbetën aq larg, në kurbet,
me ëndje dëgjova në rrugët me pluhur
dhe fjalet, dhe këngët për luftën e rreptë.

Dhe ika një ditë nga viset malorë,
kurióz e çapkën e akoma fëmijë,
e dhemshura nënë ma bënte me dorë
dhe lidhte e zgjidhte pareshtur shaminë.

Dhe mbarta me vete krejt viset e mia,
Labovën dhe malet. Gjelbërim i përjetshëm
më ndjek edhe sot; e nënës shama
në sy më lodron si imazh i pushtetshëm.

Po prapë un' vete në fshat e në pyll;
se ka në vendlindje aq shumë muzikë,
tani, kur mbi ballë mbaj kapele me yll,
çdo gjë që e dua më ngjan si lirikë:

Më presin pragjet të qeshur, kur vete,
e dinë pragjet s'e s'shkoj dhe aq larg;
s'kam ikur kurrë ndanë malesh e detesh,
nga lot' i mërgimit qerpiku s'm'u lag.

Jam biri i fshatit, me trup e me mendje
dhe, ndonëse djersitem në fronte të tjerë,
i njoh e më njohin, më flasin me ëndje,
më ta gjithë fijet e jetës i tjerr.

Dëndur jam ulur në kuvende fshatarësh,
ata, të gëzuar, bisedojnë me mua
kur flas për kope e aromë ugarësh,
për bllokun me pemë, për hënën si ftua.

Dhe kur si i drojtur, jam hequr mënjanë,
vështrimet e butë më kanë mbështjellë:
«Pa eja, na thuaj ç'po bën në Tiranë,
pa eja, të shohim ç'filiz kemi mbjellë...

Na fol për të gjitha. Që kur jemi ndarë
ç'ke bërë, ç'ke shkruar për ne në gazetë,
ç'ke shkruar vallë për kohën e parë,
që rrodhi e hidhur pëlin në kurbet?

Ke mbledhur kujtime për luftën që bëmë,
ç'ke shkruar, ç'ke thënë për djemtë e vranë?
Ne emrat e tyre në zemra i gdhendëm,
i gdhendëm në gurë e në lapidarë.

Ne fshatin e djegur e ngritëm në këmbë
të bukur, të ri, pa derte e halle,
pa shihi kopicat e grurit në lëmë,
pa shihi si mbollëm aq pemë në male.

Dhe s'duam që prapë të digjen në flakë,
të shemben sërish ato që ndërtuam,
asnjeri nga ne më kot s'u përgjak,
s'lejojmë të tretien ato që fituam...

Ndaj, bashkë me kazmën, kërrabën e plorin,
i mbajmë dhe armët e lumë rrjedh djersa
në ara e stane, në ditët e stërvitjes
në çetën, ku bashkë me gjyshin shkon mbesa.

Dhe s'shohim në jemrin e kemi në lista;
atdheu na ka dhe bujq dhe ushtarë,
me syrin e shtatin të fortë, si lisa,
qëllojmë në shenjë me predhën e parë»

Sa çiltër, sa mirë secili gjykon!
Fshatarët e mi, të thjeshtët fshatarë,
unë jam/biri juaj, një bir që dëgjon,
secilin prej jush e kam komisar.

Po jeta nuk është përherë lirikë...
Njëherë fshatarët, mbas punës në arë,
kujtuan se panë një ëndërr të ligë,
kur lehtë dëgjuan: «Dëgjoni, kam parë

Vajzën që bën nga dy norma në ditë,
tek puthëj, ku hëna mbas pemëve fshihet,
tek përqafohej, aty, nën qipitë;
po priset dynjaja, vëllezër, po priset!...»

Ja pra që «dikush», me gjuhë nepërke,
të renë e gjuan, e gjuan pareshtur;
te port' e Nanasë u ulën në mbrëmje
fshatarët dhe thithën çibukët të heshtur...

Unë kriidhem i tëri në mbrëmjen e kaltër
dhe nata e butë si vel më mbështjell,
këtu aq e ngrohtë më është çdo vatër,
çdo prag lirika në zemër më mbjell.

Dhe ulem i heshtur mbi pragun e lashtë
me sytë nga yjet, si në fëmijni,
ti, moj e dhëshur, moj port' e Nanasë,
për ndarjen s'më mbajte njëherë mëri!

Ndaj shtrohëm gazmor, me afsh djalërie,
në këngët që rrjedhin me iso të shtruar:
«O, malli ç'na mori, e mira Odrje,
ç'na vijnë ndër mend këngët që kënduam!...».

Aty janë ulur dhe pleqtë e parë,
mbi gurë rëndontë i zymtë trishtimi;
dhe nënat me bijtë, aty janë ndarë,
aty ku këndon një baladë burimi...

Aty bisedojnë tani labovitët
për jetën dhe bukën dhe arat me grurë,
si filad i gëzuar, aty rrjedhin ditët,
dhe çelin aq lulë behari mbi gurë.

Tani nëpër xhama ka diej miliona,
në ara bimët shpalosen sindet,
po rend në shtëpizën e saj milingonat,
pranvera në dyert e fshatit trokët.

Në male ngjiten e zbrësin koptët,
me erën përzihen dhe zhurma këmbore,
të deh gjelbërim i luginës së qetë,
nga grykat, nga brinjët fryn era malore.

Dhe fshati, si zgjua, buçet me poterë
e qeshi, gëzuan, me tonë lirike,
rrugicat, që dridhen si bisht në mëshqerrës,
as ditë, as natë, si të mbyllin qerpikët.

Çekan i timseti godet përmbyturë,
ai, i menduar, thith llullën e vjetër,
postieri, nga unë një letër ka prurë,
mbas punës imatë, do qeshet mbi letër.

Dhe nëna, e mirajvsa, dalë në ara,
përkulet mbi shatëz si lumit një shelg,
me sy përkëdhelë, puth bimët e mbarë
dhe malli përmua në zemër i djeg.

E sytë e kaltëri ndizen si pishë,
shamia e zezë mbi sytë ka rënë,
o nënë, o dashur, do cepi shamisë,
aq i merakosur më dridhet në këngë.

Sa kohë, brodhën, si uji në zall,
Sa mbresë në furkëne vargjeve tjerri,
pastaj, si një puthje të largët, me mall
i nis në vend lindje, firmojsq Officer, q

Me nerva tendosur, në rreshta — i rreptë
dhe prapë i ndjeshëm, si qeshje fëmije,
dhe prapë këndoj, me zë të singërtë:
«O, malli ç'na mori, e mira Odrie!...».

Me nerva tendosur, nã vrasita - i dreptã
dhe prapë i ndjeshëm, si dëshje fëmijë,
dhe prapë këndoj, me zë të sinderit:
- O, malli ç'na mori, e mira Obriet...

10	11
11	12
12	13
13	14
14	15
15	16
16	17
17	18
18	19
19	20
20	21
21	22
22	23
23	24
24	25
25	26
26	27
27	28
28	29
29	30
30	31
31	32
32	33
33	34
34	35
35	36
36	37
37	38
38	39
39	40
40	41
41	42
42	43
43	44
44	45
45	46
46	47
47	48
48	49
49	50
50	51
51	52
52	53
53	54
54	55
55	56
56	57
57	58
58	59
59	60
60	61
61	62
62	63
63	64
64	65
65	66
66	67
67	68
68	69
69	70
70	71
71	72
72	73
73	74
74	75
75	76
76	77
77	78
78	79
79	80
80	81
81	82
82	83
83	84
84	85
85	86
86	87
87	88
88	89
89	90
90	91
91	92
92	93
93	94
94	95
95	96
96	97
97	98
98	99
99	100

PËRMBAJTJA

Meditim nga vendroja	3
Një urim në male	5
Vogëlushja Tefta	6
Vrapi i stinëve	7
Tinguj jete	11
Bisedë me shoqen time	13
More trok i kalit të përhimë	14
E shkruar në prill	16
Kroi i kallogresë	18
Fillim dashurie	19
Pranë valëve	20
Ditën e betimit	21
Më kishte marrë malli për ushtarët	22
Mirupafshim, komisar!	23
Erë mali	24
Baladë labovite	25
Rrugica	27
Muzg	29
Xha Aliu	31
Vështrim i nënës labovite	34

Ushtari me culë	35
Kur lirohen ushtarët	37
Bisedë me tim bir	39
Për gjakun e shokëve!	40
Baladë për Haki Fejzon	41
Polo Bezhani	43
Mesapliku	44
Vendlindja (poemë)	46

47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

Duka, A.

Vrapi i stinëve. Poezi. [Red.:
R. Vazga]. T., «Naim Frashëri»
1981.

60 f.

(B. m.) dhe

(B. v.) : 891.983-1

Đ 8

Tirazhi 1500 kopje Formati 70x100/32 Stashi: 2204-79

KOMBINATI PËLIGRAFIK — Shtypshkronja e Re,
Tiranë, 1981